

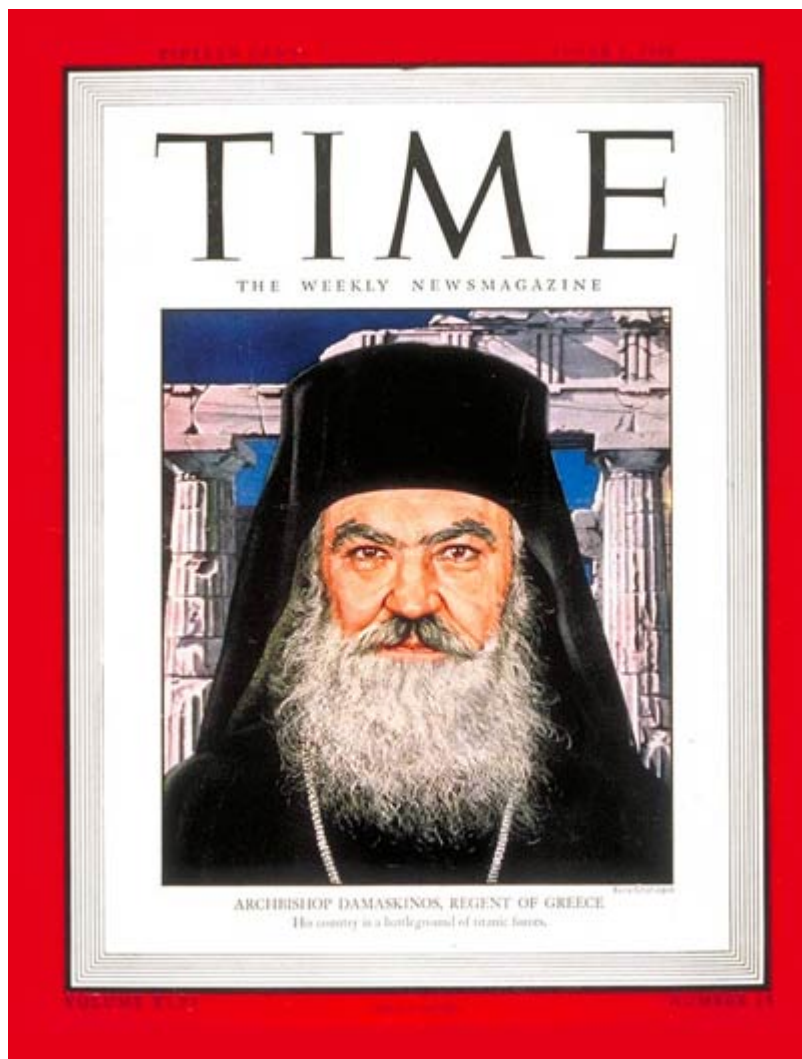
Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός: «Οι Ιεράρχες της Ελλάδος δεν τουφεκίζονται. Απαγχονίζονται».

[Πολιτισμός / Ιστορία](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

28^η Οκτωβρίου 1940. 28^η Οκτωβρίου 2015. Γιορτάζουμε και σήμερα την εθνική επέτειο, σε μία εποχή δύσκολη, με προκλήσεις έντονες αλλά και αμφισβητήσεις. Σε μια εποχή που απουσιάζουν τα πρότυπα, τα οποία έχουν αντικατασταθεί από «φιγούρες»! Η ιστορία είναι εδώ, για να μας θυμίζει τι σημαίνει να αγωνίζεσαι για υψηλά ιδανικά – στη συγκεκριμένη περίπτωση για την πατρίδα – ακόμη κι αν τα δεδομένα είναι εναντίον σου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα: Ο Μουσολίνι βασιζόμενος στην περιορισμένη υλική δύναμη του ελληνικού στρατού, θεωρούσε ότι θα «τελείωνε» γρήγορα με την Ελλάδα. Δεν είχε υπολογίσει όμως το σθένος, τη δύναμη και τη μαχητικότητα του ελληνικού λαού, κάθε φορά που καλείται να υπερασπιστεί την ελευθερία και την εθνική ανεξαρτησία. Πολλές είναι οι ηρωικές σελίδες στο «βιβλίο» της Κατοχής. Σήμερα θα «ξεφυλλίσουμε» μία απ' αυτές: μία μόνο πτυχή της δράσης, που ανέπτυξε ο τότε Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός. Που μπορεί και σήμερα να αποτελέσει παράδειγμα σε μία Ευρώπη όπου η απειλητική σκιά της ξеноφοβίας και του ρατσισμού αρχίζει ν' απλώνεται απειλητικά.

Ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός στο εξώφυλλο του περιοδικού TIME

«Έχουν αρχίσει οι μέρες της μεγάλης πικρίας της Ελλάδας. Απρίλιος του 1941. Οι Γερμανοί έχουν φτάσει στην Αθήνα, η σημαία τους ανεμίζει στην Ακρόπολη. Η Ελλάδα έχει γονατίσει, η Ελλάδα είναι μέσα στο πένθος.

Στην πρωτεύουσα των Ελλήνων ένας άνδρας, μορφή δωρική, πανύψηλη, σαν τα δέντρα των δασών του τόπου του, της ορεινής Δορβιτσάς, στέκεται όρθιος, κοιτάζει από το παράθυρο έξω στο δρόμο το θέαμα του δρόμου. Περνάν βογκώντας οι μαυροφορεμένες γυναίκες του πένθους, οι λαβωμένοι πολεμιστές των αλβανικών βουνών.

Είναι ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός. Είναι ωχρός και αδύνατος από την πολύχρονη φυλακή», γράφει ο Ηλίας Βενέζης.[1]

Ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός στο γραφείο του

Μνημείο ηρωισμού και θάρρους, ίσως μοναδικό – σε καμιά άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν υπήρξε ανάλογη αντίδραση από θρησκευτικό ηγέτη – αποτελεί η επιστολή του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού προς τις Γερμανικές Κατοχικές δυνάμεις, με την οποία ζητά την προστασία των Ελλήνων Εβραίων[2].

«Ἡ Ἑλληνική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία και ο ακαδημαϊκός κόσμος του Ἑλληνικού Λαού, διαμαρτύρεται κατά της δίωξης των Εβραίων. Ο ἑλληνικός λαός, είναι βαθιά λυπημένος όταν έμαθε πως οι γερμανικές αρχές Κατοχής, έχουν ήδη θέσει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα σταδιακής απέλασης των Ελλήνων της εβραϊκής κοινότητας και ότι οι πρώτες ομάδες των εκτοπισμένων, βρίσκονται ήδη καθ' οδόν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης της Πολωνίας. Σύμφωνα με τους όρους της ανακωχής, όλοι οι Ἕλληνες πολίτες, χωρίς διακρίσεις, φυλής ή θρησκείας, θα έπρεπε να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης από τις κατοχικές αρχές. Οι Ἕλληνες Εβραίοι έχουν αποδείξει την αξία τους. Έχουν συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, είναι νομοταγείς πολίτες και κατανοούν πλήρως τα καθήκοντά τους, ως Ἕλληνες. Έχουν κάνει θυσίες για την Ελλάδα και ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή της πάλης του ἑλληνικού έθνους, για την υπεράσπιση των αναφαίρετων ιστορικών δικαιωμάτων του.

Στην εθνική μας συνείδηση, όλα τα παιδιά της Μητέρας Ελλάδας αποτελούν μια αναπόσπαστη ενότητα: είναι ισότιμα μέλη του εθνικού σώματος, ανεξαρτήτως θρησκείας. Η αγία Ὀρθόδοξη θρησκεία μας δεν αναγνωρίζει ανώτερη ή κατώτερη ποιότητα με βάση τη φυλή ή τη θρησκεία και η θρησκεία μας αναφέρει πως: «Δεν υπάρχει ούτε Εβραίος, ούτε Ἕλληνας» και συνεπώς καταδικάζει κάθε απόπειρα διακρίσεων ή δημιουργίας φυλετικών ή θρησκευτικών διαφορών. Είναι κοινή η μοίρα μας τόσο στις μέρες της δόξας όσο και σε περιόδους εθνικής ατυχίας και είναι άρρηκτοι οι δεσμοί μεταξύ όλων των Ελλήνων πολιτών, χωρίς εξαίρεση,

ανεξάρτητα από τη φυλή.

Σήμερα, ανησυχούμε βαθύτατα για την τύχη των 60.000 συμπολιτών μας, οι οποίοι είναι Εβραίοι. Έχουμε ζήσει μαζί και οι δύο την δουλεία και την ελευθερία και εκτιμούμε τα συναισθήματά τους, την αδελφική τους στάση, την οικονομική τους προσφορά και το πιο σημαντικό, τον πατριωτισμό τους.

Αθήνα 23η Μαρτίου 1943»[3].

Γραμματόσημο με τον Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό

«Ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, τον οποίο τιμάμε σήμερα, δεν έπραξε παρά το καθήκον του ως Χριστιανού και ποιμενάρχου. Εφήρμοσε αυτά τα οποία η θρησκεία μας διδάσκει. Δηλαδή ότι μείζων πασών των αρετών είναι η αγάπη, όπως την δίδαξε ο Ιησούς Χριστός και στην Παραβολή του Καλού Σαμαρείτου και όπως γλαφυρά την περιγράφει ο Απόστολος των Εθνών Παύλος στο 13ο κεφάλαιο της Α΄ προς Κορινθίους Επιστολής του. Αλλά και η Δικαιοσύνη, την οποία εφήρμοσε ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, είναι μεγίστη αρετή...», έλεγε ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κυρός Χριστόδουλος, στις τιμητικές εκδηλώσεις που είχε οργανώσει

στις 28/1/2007, το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, στον ανδριάντα του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού.[4]

Κατερίνα Χουζούρη

[1] Βενέζη Η., 1981, «Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός. Οι χρόνοι της δουλείας», εκδ. Εστία, Αθήνα

[2] Υπενθυμίζεται ότι αντίστοιχη ηρωική στάση, προστατεύοντας τους Έλληνες Εβραίους της Ζακύνθου, κράτησε και ο τότε Μητροπολίτης της νήσου Χρυσόστομος, καθώς και άλλοι ορθόδοξοι κληρικοί

[3] Η επιστολή αυτή εστάλη στο αρχηγείο των Γερμανικών δυνάμεων κατοχής, το οποίο τελούσε υπό τη διοίκηση του στρατηγού Στροπ. Όταν έλαβε την επιστολή, απείλησε τον Αρχιεπίσκοπο ότι θα τον τουφεκίσει, για να λάβει την απάντηση «Οι Ιεράρχες της Ελλάδος δεν τουφεκίζονται. Απαγχονίζονται. Σας παρακαλώ να σεβαστείτε την παράδοση».

[4] www.ecclesia.gr

<http://bitly.com/1MhS3L9>